

Retningslinjer

for visse aspekter af egnethedskravene og formatet af periodiske oversigter over porteføljepleje i henhold til forordningen om markeder for kryptoaktiver (MiCA)

Indholdsfortegnelse

1	Anvendelsesområde	5
2	Henvisninger til lovgivning, forkortelser og definitioner	6
2.1	Henvisninger til lovgivning	6
2.2	Forkortelser	6
2.3	Definitioner	6
3	Formål	7
4	Efterlevels- og indberetningsforpligtelser	8
4.1	Retningslinjernes status	8
4.2	Rapporteringskrav	8
5	Retningslinjer for visse aspekter af egnethedskravene i henhold til MiCA	9
5.1	Information til kunder om formålet med egnethedsvurderingen og dens omfang (retningslinje 1)	9
5.2	Nødvendige foranstaltninger for at forstå kunder (retningslinje 2)	10
5.3	Omfanget af oplysninger, der skal indhentes fra kunder (proportionalitet) (retningslinje 3)	13
5.4	Pålidelighed af kundeoplysninger (retningslinje 4)	17
5.5	Opdatering af kundeoplysninger (retningslinje 5)	20
5.6	Kundeoplysninger for juridiske enheder eller grupper (retningslinje 6)	21
5.7	Ordninger, der er nødvendige for at forstå kryptoaktiver (retningslinje 7)	23
5.8	Ordninger, der er nødvendige for at sikre egnetheden af kryptoaktiver eller kryptoaktivtjenester (retningslinje 8)	24
5.9	Omkostninger og kompleksitet i forbindelse med tilsvarende produkter (retningslinje 9)	27
5.10	Omkostninger og fordele ved at omlægge investeringer (retningslinje 10)	28
5.11	Kvalifikationer hos de ansatte (retningslinje 11)	30
6	Retningslinjer for formatet af periodiske oversigter over porteføljepleje af kryptoaktiver	31
6.1	Varigt medium (retningslinje 1)	31

6.2	Adgang til et onlinesystem (retningslinje 2)	31
6.3	Indholdet af den periodiske oversigt (retningslinje 3).....	32

1 Anvendelsesområde

Hvem?

1. Disse retningslinjer gælder for kompetente myndigheder og kryptoaktivtjenesteudbydere, som defineret i artikel 3, stk. 1, nr. 15, i MiCA, når de yder rådgivning om kryptoaktiver eller porteføljepleje af kryptoaktiver, alt efter hvad der er relevant.

Hvad?

2. Disse retningslinjer finder anvendelse på:
 - (i) egnethedskravene i artikel 81, stk. 1, 7, 8, 10, 11 og 12, i MiCA og
 - (ii) de krav, der gælder for formatet af de periodiske oversigter, der skal stilles til rådighed af CASP'er, der leverer porteføljepleje af kryptoaktiver, i overensstemmelse med artikel 81, stk. 14, i MiCA.

Hvornår?

3. Disse retningslinjer finder anvendelse fra 60 kalenderdage efter datoen for offentliggørelse på ESMA's websted på alle EU's officielle sprog.

2 Henvisninger til lovgivning, forkortelser og definitioner

2.1 Henvisninger til lovgivning

ESMA-forordningen	Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 1095/2010 af 24. november 2010 om oprettelse af en europæisk tilsynsmyndighed (Den Europæiske Værdipapir- og Markedstilsynsmyndighed), om ændring af afgørelse nr. 716/2009/EF og om ophævelse af Kommissionens afgørelse 2009/77/EF ¹ .
MiCA	Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2023/1114 af 31. maj 2023 om markeder for kryptoaktiver og om ændring af forordning (EU) nr. 1093/2010 og (EU) nr. 1095/2010 og direktiv 2013/36/EU og (EU) 2019/1937 ² .

2.2 Forkortelser

ESFS	Det Europæiske Finanstilsynssystem
ESMA	Den Europæiske Værdipapir- og Markedstilsynsmyndighed
EU	Den Europæiske Union

2.3 Definitioner

<i>Egnethedsvurdering</i>	Hele processen bestående i at indhente oplysninger om en kunde og kryptoaktivtjenesteudbyderens efterfølgende vurdering af, om et givet kryptoaktiv er egnet for denne, også ud fra kryptoaktivtjenesteudbyderens indgående kendskab til de kryptoaktiver, vedkommende kan anbefale eller investere i på kundens vegne.
<i>Robotrådgivning</i>	Levering af rådgivning om kryptoaktiver eller porteføljepleje af kryptoaktiver (helt eller delvist) gennem et automatisk eller semiautomatisk system, der anvendes som kundekontaktsværktøj.

¹ EUT L 331 af 15.12.2010, s. 84.

² EUT L 150 af 9.6.2023, s. 40.

3 Formål

4. Disse retningslinjer er baseret på artikel 81, stk. 15, i MiCA og artikel 16, stk. 1, i ESMA-forordningen. Formålet med disse retningslinjer er at fastlægge en konsekvent, effektiv og virkningsfuld tilsynspraksis inden for ESFS og at sikre en fælles, ensartet og konsekvent anvendelse af bestemmelserne i artikel 81, stk. 1, 7, 8, 10, 11, 12 og 14, i MiCA, alt efter hvad der er relevant.
5. De har navnlig til formål at fremme større konvergens i anvendelsen af og de tilsynsmæssige tilgange til MiCA's egnethedskrav og de krav, der gælder for formatet af de periodiske oversigter, der skal tilvejebringes af kryptoaktivtjenesteudbydere, der leverer porteføljepleje af kryptoaktiver.
6. Ved at identificere en række vigtige spørgsmål som beskrevet i retningslinjerne nedenfor og derved bidrage til at sikre, at kryptoaktivtjenesteudbydere overholder reguleringsmæssige standarder, forventer ESMA en tilsvarende styrkelse af investorbeskyttelsen.

4 Efterlevels- og indberetningsforpligtelser

4.1 Retningslinjernes status

7. I henhold til artikel 16, stk. 3, i ESMA-forordningen skal de kompetente myndigheder og deltagerne på det finansielle marked bestræbe sig bedst muligt på at efterleve disse retningslinjer.
8. De kompetente myndigheder, som disse retningslinjer gælder for, bør efterleve dem ved at indarbejde dem i deres nationale retlige rammer og/eller tilsynssystemer, herunder også når særlige retningslinjer primært er rettet mod deltagere på det finansielle marked. I dette tilfælde bør de kompetente myndigheder gennem deres tilsyn sikre, at deltagere på det finansielle marked efterlever retningslinjerne.

4.2 Rapporteringskrav

9. De kompetente myndigheder, som disse retningslinjer finder anvendelse på, skal senest to måneder efter datoen for offentliggørelsen af retningslinjerne på ESMA's websted på alle officielle EU-sprog, underrette ESMA om, hvorvidt de i) efterlever, ii) ikke efterlever, men agter at efterleve, eller iii) ikke efterlever og ikke agter at efterleve retningslinjerne.
10. I tilfælde af manglende efterlevelse skal de kompetente myndigheder ligeledes underrette ESMA senest to måneder efter datoen for offentliggørelsen af retningslinjerne på ESMA's websted på alle officielle EU-sprog om årsagerne til, at de ikke efterlever retningslinjerne.
11. Der findes en skabelon til meddelelser på ESMA's websted. Skabelonen udfyldes og sendes til ESMA.
12. Deltagere på det finansielle marked skal ikke underrette ESMA om, hvorvidt de efterlever disse retningslinjer.

5 Retningslinjer for visse aspekter af egnethedskravene i henhold til MiCA

5.1 Information til kunder om formålet med egnethedsvurderingen og dens omfang (retningslinje 1)

Relevant lovgivning: artikel 66, stk. 1 og 2, og artikel 81, stk. 1, 8, 10 og 11, i MiCA.

13. Kryptoaktivtjenesteudbydere bør klart og tydeligt oplyse deres kunder om egnethedsvurderingen og dens formål, som er at gøre det muligt for kryptoaktivtjenesteudbyderen at handle i kundens bedste interesse. Heri bør indgå en klar forklaring af, at det er kryptoaktivtjenesteudbyderens ansvar at foretage vurderingen, så kunderne forstår i) grunden til, at de bliver bedt om at give visse oplysninger, ii) vigtigheden af, at disse oplysninger er ajourførte, nøjagtige og fuldstændige, og iii) at kryptoaktivtjenesteudbyderen uden sådanne oplysninger ikke vil anbefale kryptoaktivtjenester eller kryptoaktiver og ikke vil begynde at yde porteføljepleje af kryptoaktiver. Oplysningerne kan gives i et standardiseret format.
14. Oplysningerne om egnethedsvurderingen bør gøre det lettere for kunderne at forstå formålet med kravene. De bør tilskynde dem til at give ajourførte, nøjagtige og tilstrækkelige oplysninger om deres viden, erfaring, investeringsmål (herunder risikotolerance) og finansielle situation (herunder evne til at bære tab). Kryptoaktivtjenesteudbydere bør over for kunderne fremhæve, at det er vigtigt at få fuldstændige og nøjagtige oplysninger, så kryptoaktivtjenesteudbyderen kan anbefale kryptoaktiver eller kryptoaktivtjenester, der er egnede for kunden. Uden disse oplysninger kan kryptoaktivtjenesteudbydere ikke yde rådgivning om kryptoaktiver eller porteføljepleje af kryptoaktiver.
15. Det er op til kryptoaktivtjenesteudbyderen at afgøre, hvordan vedkommende vil informere sine kunder om egnethedsvurderingen. Det anvendte format bør dog muliggøre kontrol af, om oplysningerne er blevet givet.
16. Kryptoaktivtjenesteudbydere bør ikke skabe tvetydighed eller forvirring, hvad deres ansvar i forbindelse med vurderingen af egnetheden af kryptoaktivtjenester eller kryptoaktiver angår. Kryptoaktivtjenesteudbydere bør navnlig undgå at erklære eller give indtryk af, at det er kunden, der træffer beslutning om investeringens eller tjenestens egnethed, eller at det er kunden, som fastlægger, hvilke kryptoaktiver eller kryptoaktivtjenester der passer til den pågældendes risikoprofil. F.eks. bør kryptoaktivtjenesteudbydere undgå at anføre over for kunden, at et bestemt kryptoaktiv er det, som kunden har valgt som egnet, eller forlange, at kunden bekræfter, at et kryptoaktiv eller en kryptoaktivtjeneste er egnet.
17. Eventuelle ansvarsfraskrivelser (eller tilsvarende erklæringer), der sigter mod at begrænse en kryptoaktivtjenesteudbyders ansvar for egnethedsvurderingen, bør ikke på nogen måde påvirke karakteriseringen af de kryptoaktivtjenester, der er ydet til kunderne i praksis, eller vurderingen af kryptoaktivtjenesteudbyderens efterlevelse af de tilhørende

krav. Når kryptoaktivtjenesteudbydere f.eks. indhenter de kundeoplysninger, der er nødvendige for at foretage en egnethedsvurdering (f.eks. kundens investeringshorisont/investeringsperiode eller oplysninger vedrørende risikotolerance), bør de ikke nævne, at de ikke vurderer egnetheden.

18. For at udfylde potentielle huller i kundernes viden om de kryptoaktivtjenester, der ydes via robotrådgivning, bør kryptoaktivtjenesteudbydere ud over andre nødvendige oplysninger give kunderne:
- en meget klar og nøjagtig beskrivelse af graden og omfanget af menneskelig inddragelse og af, hvorvidt og hvordan kunden kan anmode om menneskelig interaktion
 - en orientering om, at de svar, kunderne giver, direkte vil påvirke afgørelsen om egnetheden af de investeringer, der anbefales til dem eller foretages på deres vegne
 - en beskrivelse af de informationskilder, der anvendes til at generere investeringsrådgivning eller yde porteføljeplejetjenester (hvis der f.eks. anvendes et onlinespørgeskema, bør kryptoaktivtjenesteudbydere forklare, om svarene i spørgeskemaet er det eneste grundlag for robotrådgivningen, eller om kryptoaktivtjenesteudbyderen har adgang til andre kundeoplysninger eller -konti)
 - en beskrivelse af, hvordan og hvornår kundens oplysninger vil blive opdateret hvad angår kundens situation, personlige forhold mv.
19. Kryptoaktivtjenesteudbydere bør også nøje overveje, om deres oplysninger er udformet, så de er effektive (f.eks. at oplysningerne stilles direkte til rådighed for kunderne og ikke er skjulte eller uforståelige). For kryptoaktivtjenesteudbydere, der yder robotrådgivning, kan dette navnlig omfatte:
- fremhævelse af den relevante information (f.eks. ved hjælp af designfunktioner som pop op-bokse)
 - overvejelse af, om visse oplysninger bør ledsages af interaktiv tekst (f.eks. ved hjælp af designfunktioner som værktøjsvink) eller på anden måde, der giver yderligere detaljer til kunder, som søger flere oplysninger (f.eks. i FAQ-afsnittet).

5.2 Nødvendige foranstaltninger for at forstå kunder (retningslinje 2)

Relevant lovgivning: artikel 81, stk. 1, 8 og 10, i MiCA.

20. Ved indsamling af de oplysninger, der er nødvendige for at foretage en egnethedsvurdering for hver kunde, bør kryptoaktivtjenesteudbydere sikre, at de spørgsmål, de stiller deres kunder, er specifikke nok, sandsynligvis vil blive forstået korrekt, tager højde for de elementer, der er udviklet i retningslinje 3, og at enhver metode, der anvendes til at indsamle oplysninger, er udformet til at indhente de oplysninger, der er nødvendige for en egnethedsvurdering.

21. Kryptoaktivtjenesteudbydere bør sikre, at vurderingen af de oplysninger, der indhentes om deres kunder, foretages på en ensartet måde, uanset hvordan oplysningerne er indhentet.
22. Kryptoaktivtjenesteudbydere kan f.eks. anvende spørgeskemaer (navnlig i et digitalt format), der er udfyldt af deres kunder, oplysninger indsamlet under drøftelser med dem eller andre oplysninger, der allerede er indsamlet gennem kryptoaktivtjenesteudbyderens eksisterende relation til kunden. En betalingsmisligholdelse med hensyn til andre forpligtelser kan f.eks. være udtryk for en vanskelig finansiell situation.
23. Ved udformningen af spørgeskemaerne til indsamling af oplysninger om kunderne med henblik på en egnethedsvurdering bør kryptoaktivtjenesteudbydere være opmærksomme på og tage hensyn til de hyppigste årsager til, at kunder ikke besvarer spørgeskemaer korrekt. Navnlig gælder følgende:
 - Man bør være opmærksom på, om spørgeskemaet er klart, fuldstændigt og forståeligt, og undgå vildledende, forvirrende, upræcist og alt for teknisk sprog.
 - Opstillingen bør være omhyggeligt udformet og bør ikke være ledende for kundernes valg (skrifttype, linjeafstand osv.).
 - Kombinerede spørgsmål bør undgås (dvs. hvor der indhentes oplysninger om en række emner gennem et enkelt spørgsmål, navnlig ved vurdering af viden, erfaring og risikotolerance).
 - Kryptoaktivtjenesteudbydere bør nøje overveje den rækkefølge, de stiller spørgsmålene i, med henblik på at indhente oplysningerne på en effektiv måde.
 - For at sikre, at de nødvendige oplysninger bliver indhentet, bør det generelt ikke være muligt at undlade at svare i spørgeskemaerne (navnlig ved indsamling af oplysninger om investors finansielle situation).
24. Kryptoaktivtjenesteudbydere bør også tage rimelige skridt til at vurdere kundens indsigt i investeringsrisici samt forholdet mellem investerings risiko og afkast, da dette er afgørende for, at kryptoaktivtjenesteudbydere kan handle i kundens bedste interesse, når de foretager egnethedsvurderingen. Når der stilles spørgsmål i denne forbindelse, bør kryptoaktivtjenesteudbydere på en klar og letforståelig måde forklare, at formålet med at besvare dem er at bidrage til vurderingen af kundernes holdning til risiko (risikoprofil), og dermed om kryptoaktivtjenesterne eller kryptoaktiverne er egnede til dem (og, hvis det er hensigtsmæssigt, hvilke typer og risici der er knyttet til dem).
25. Oplysninger, der er nødvendige for at foretage en egnethedsvurdering, omfatter forskellige elementer, der f.eks. kan påvirke analysen af kundens finansielle situation (herunder evnen til at bære tab) eller investeringsmål (herunder risikotolerance). Disse elementer kan f.eks. være kundens:

- civilstand (især kundens retsevne med hensyn til at forpligte aktiver, der måske også tilhører dennes partner)
 - familiemæssige situation (en ændring i kundens familiemæssige situation kan påvirke den pågældendes finansielle situation, f.eks. et nyt barn, eller at et barn skal til at begynde på en højere uddannelse)
 - alder (der mest er vigtig for at sikre en korrekt vurdering af investeringsmålene, navnlig størrelsen af den finansielle risiko, som investor er villig til at tage, samt investeringsperioden/investeringshorisonten, der angiver villigheden til at have en investering i en vis periode)
 - beskæftigelsessituation (graden af jobsikkerhed eller det forhold, at kunden er tæt på pensionsalderen, kan påvirke den pågældendes finansielle situation eller investeringsmål)
 - behov for likviditet i forbindelse med visse relevante investeringer eller behov for at finansiere en fremtidig finansiell forpligtelse (f.eks. ejendomskøb eller uddannelsesgebyrer).
26. Ved fastlæggelsen af, hvilke oplysninger der er nødvendige, bør kryptoaktivtjenesteudbydere have for øje, hvilken indvirkning en eventuel væsentlig ændring af disse oplysninger kan tænkes at få på egnethedsvurderingen.
27. ESMA anser det for at være god praksis for kryptoaktivtjenesteudbydere at tage hensyn til ikkefinansielle elementer, når de indhenter oplysninger om kundens investeringsmål og – ud over de elementer, der er opført i punkt 25 – indhente oplysninger om kundens præferencer på det miljømæssige, sociale og ledelsesmæssige område for at tage disse i betragtning i forbindelse med egnethedsvurderingen.
28. Kryptoaktivtjenesteudbydere bør tage alle rimelige skridt til tilstrækkeligt at vurdere kundens kendskab til de vigtigste karakteristika og risici, der er knyttet til produkttyperne i tilbuddet fra kryptoaktivtjenesteudbyderen. Kryptoaktivtjenesteudbyderes anvendelse af mekanismer til at undgå i uacceptabel grad at henholde sig til kundens egenvurdering og sikre ensartethed i svarene fra kunden³ er særligt vigtig for at opnå en korrekt vurdering af kundens viden og erfaring. Oplysninger om kundens viden og erfaring, der er indhentet af kryptoaktivtjenesteudbydere, bør alle tages i betragtning med henblik på den samlede vurdering af den pågældendes indsigt i produkterne og tjenesterne og risiciene ved de anbefalede transaktioner og ved pleje af den pågældendes portefølje.
29. Det er ligeledes vigtigt, at kryptoaktivtjenesteudbydere vurderer kundens forståelse af grundlæggende finansielle begreber såsom investeringsrisiko (herunder koncentrationsrisiko) og afvejning af risiko og afkast. Med henblik herpå bør kryptoaktivtjenesteudbydere overveje at anvende vejledende, forståelige eksempler på

³ Jf. retningslinje 4.

størrelsen af det tab/afkast, der kan forventes afhængigt af risikoniveauet, og vurdere kundens reaktion på sådanne scenarier.

30. Som en del af vurderingen af en kundes viden og erfaring bør kryptoaktivtjenesteudbydere sikre, at kunden forstår kryptoaktiver specifikt og især de risici, der er forbundet med brugen af distributed ledger-teknologi (f.eks. cybertyveri, hacking, tab eller ødelæggelse af private nøgler), som kryptoaktiver er baseret på.
31. Kryptoaktivtjenesteudbydere bør udforme deres spørgeskemaer således, at de er i stand til at indhente de nødvendige oplysninger om deres kunde. Dette kan være særlig relevant for kryptoaktivtjenesteudbydere, der yder robotrådgivning, i betragtning af den begrænsede menneskelige interaktion. For at kryptoaktivtjenesteudbydere kan være sikre på at overholde kravene vedrørende denne vurdering, bør de tage hensyn til faktorer som:
 - hvorvidt de oplysninger, der indhentes via onlinespørgeskemaet, gør det muligt for kryptoaktivtjenesteudbyderen at konkludere, at den ydede rådgivning er egnet til vedkommendes kunder på baggrund af deres viden og erfaring, finansielle situation og investeringsmål og -behov
 - hvorvidt spørgsmålene i spørgeskemaet er tilstrækkeligt klare, og/eller om spørgeskemaet er udformet, så det giver yderligere præciseringer eller eksempler til kunderne, når det er nødvendigt (f.eks. ved hjælp af funktioner som værktøjsvink eller pop op-bokse)
 - hvorvidt kunderne har adgang til menneskelig interaktion (herunder fjerninteraktion via e-mail eller mobiltelefon), når de besvarer onlinespørgeskemaet
 - hvorvidt der er taget skridt til at undgå manglende konsistens i kundernes svar (f.eks. ved at indsætte designfunktioner i spørgeskemaet, der advarer kunderne, hvis deres svar synes inkonsistente i forhold til andre svar, og foreslår dem at genoverveje dem, eller ved at indføre systemer, der automatisk flagmarkerer åbenlyst inkonsistente oplysninger fra en kunde, som kryptoaktivtjenesteudbyderen skal gennemgå eller følge op på).

5.3 Omfanget af oplysninger, der skal indhentes fra kunder (proportionalitet) (retningslinje 3)

Relevant lovgivning: artikel 81, stk. 1, 8 og 10, i MiCA

32. Før kryptoaktivtjenesteudbydere yder rådgivning om kryptoaktiver eller porteføljepleje af kryptoaktiver, skal de indhente alle "nødvendige oplysninger"⁴ om kundens viden og erfaring, finansielle situation, investeringsmål og kundens grundlæggende forståelse af

⁴ "Nødvendige oplysninger" bør forstås som de oplysninger, kryptoaktivtjenesteudbydere skal indhente for at overholde egnethedskravene i henhold til MiCA.

de risici, der er forbundet med køb af kryptoaktiver, under behørig hensyntagen til arten og omfanget af den leverede tjeneste. Omfanget af "nødvendige" oplysninger kan variere, og kryptoaktivtjenesteudbydere bør bestemme omfanget af de oplysninger, der skal indsamles fra kunder, i lyset af alle karakteristikaene ved den rådgivning om kryptoaktiver eller porteføljepleje af kryptoaktiver, der skal ydes til disse kunder. Navnlig bør kryptoaktivtjenesteudbydere tage højde for karakteristikaene ved den rådgivning om kryptoaktiver eller porteføljepleje af kryptoaktiver, der skal ydes, arten af og karakteristikaene ved de kryptoaktiver, der skal overvejes, og karakteristikaene ved kunderne.

33. Når kryptoaktivtjenesteudbydere fastlægger, hvilke oplysninger der er "nødvendige", bør de i forbindelse med kundens viden og erfaring, finansielle situation, investeringsmål og kundens grundlæggende forståelse af de risici, der er forbundet med køb af kryptoaktiver, tage hensyn til:
- hvilken type kryptoaktiver eller transaktioner, kryptoaktivtjenesteudbyderen kan anbefale eller gå ind i (herunder kompleksitet og risikoniveau)
 - arten og omfanget af den tjeneste, kryptoaktivtjenesteudbyderen kan yde
 - kundens behov og forhold
 - kundens karakteristika (f.eks. hvor avanceret deres forståelse er, deres viden om investering (herunder med hensyn til kryptoaktiver), deres finansielle situation ...).
34. Kryptoaktivtjenesteudbydere bør sikre, at oplysningerne om en kundes eller potentiel kundes viden om og erfaring med at investere, herunder inden for kryptoaktiver, omfatter følgende, i det omfang det er hensigtsmæssigt i forhold til kundens art, arten og omfanget af den tjeneste, der skal ydes, og den påtænkte type kryptoaktiv eller transaktion, herunder deres kompleksitet og de involverede risici:
- den type tjenester, transaktioner og finansielle produkter, som kunden er bekendt med
 - om kunden forstår distributed ledger-teknologien, som kryptoaktiver er baseret på, og de risici, der er forbundet med denne, herunder risikoen for at overføre kryptoaktiver til den forkerte wallet eller adresse eller risikoen for hacking
 - arten, antallet og hyppigheden af kundens transaktioner, herunder inden for kryptoaktiver, og den periode, hvori de er blevet gennemført
 - kundens eller den potentielle kundes uddannelsesniveau og beskæftigelse eller tidligere relevante beskæftigelse.
35. Ved vurderingen af en kundes kendskab til kryptoaktiver eller en bestemt type kryptoaktiver bør kryptoaktivtjenesteudbydere ikke udelukkende forlade sig på en sådan kundes transaktionshistorik, men bør sikre kundens forståelse af produktet.

36. Selvom omfanget af de oplysninger, der skal indhentes, kan variere, vil standarden for at sikre, at en anbefaling eller investering, som foretages på kundens vegne, egner sig til kunden, altid være den samme. MiCA giver kryptoaktivtjenesteudbydere mulighed for at indhente en passende mængde oplysninger i forhold til de produkter og tjenester, de tilbyder, eller for hvilke kunden anmoder om specifik rådgivning om kryptoaktiver eller porteføljepleje af kryptoaktiver. Den giver ikke kryptoaktivtjenesteudbydere mulighed for at sænke beskyttelsesniveauet over for kunderne.
37. Oplysninger om kundens eller den potentielle kundes investeringsmål bør, når det er relevant, indeholde oplysninger om, hvor længe kunden ønsker at have investeringen, samt vedkommendes risikovilje og risikoprofil og formålet med investeringen.
38. Når kryptoaktivtjenesteudbydere giver adgang til komplekse eller risikable kryptoaktiver, bør de nøje overveje, om de bør indhente mere dybtgående oplysninger om kunden, end de ville indhente, når mindre komplekse eller risikable produkter står på spil. Det er på den måde, at kryptoaktivtjenesteudbydere kan vurdere kundens evne til at forstå og finansielt bære de risici, der er forbundet med sådanne kryptoaktiver.⁵ ESMA forventer, at kryptoaktivtjenesteudbydere foretager en grundig vurdering af bl.a. kundens viden og erfaring, herunder f.eks. dennes evne til at forstå de mekanismer, der gør det anbefalede eller handlede kryptoaktiv "risikabelt" og muligvis "komplekst", om kunden tidligere har handlet med kryptoaktiver og den specifikke type kryptoaktiv (f.eks. en stablecoin eller et utility token), hvor lang tid vedkommende har handlet med dem osv.
39. For illikvide kryptoaktiver⁶ bør de "nødvendige oplysninger", der skal indhentes, omfatte, hvor længe kunden er indstillet på at have investeringen.
40. Da der altid skal indhentes oplysninger om en kundes finansielle situation, kan omfanget af de oplysninger, der skal indhentes, afhænge af den type kryptoaktiver og tjenester, der anbefales eller indgås i. Da mange kryptoaktiver er yderst spekulative investeringer, kan de "nødvendige oplysninger", der skal indhentes, f.eks. omfatte alle følgende elementer, som er nødvendige for at sikre, at kundens finansielle situation gør det muligt for denne at investere eller blive investeret i sådanne kryptoaktiver:
- størrelsen af kundens normale indtægt og samlede indtægt, hvad enten den er tjent på fast eller midlertidig basis, samt indtægtskilden (f.eks. fra beskæftigelse, pensionsindtægt, investeringsindtægt, lejeindtægter osv.)
 - kundens aktiver, bl.a. likvide aktiver, investeringer og fast ejendom, hvilket omfatter de finansielle investeringer, personlig ejendom samt investeringsejendom, pensionsmidler og eventuelle kontante indlån, kunden måtte have. Kryptoaktivtjenesteudbyderen bør i givet fald også indhente oplysninger om vilkår,

⁵ For at sikre, at kunderne forstår investeringsrisikoen og de potentielle tab, de kan komme til at lide, bør kryptoaktivtjenesteudbyderen så vidt muligt redegøre for disse risici på en klar og forståelig måde, eventuelt ved hjælp af illustrative eksempler på omfanget af tab i tilfælde af, at et kryptoaktiv klarer sig dårligt, og under behørig hensyntagen til artikel 81, stk. 9, i MiCA.

⁶ Det er op til hver enkelt kryptoaktivtjenesteudbyder på forhånd at fastlægge, hvilke af de kryptoaktiver, der er omfattet af vedkommendes tilbud til investorer, de anser for at være illikvide.

betingelser, adgang, lån, garantier og eventuelle andre begrænsninger for ovennævnte aktiver.

- kundens faste finansielle forpligtelser, som omfatter de finansielle forpligtelser, kunden har indgået eller har planer om at indgå (kundens debetbeløb, samlede gældsætning og andre periodiske forpligtelser osv.).
41. Når kryptoaktivtjenesteudbydere afgør, hvilke oplysninger der skal indhentes, bør de også tage hensyn til, hvilken slags tjeneste de skal yde. I praksis vil dette sige, at:
- når der skal ydes rådgivning om kryptoaktiver, bør kryptoaktivtjenesteudbydere indhente tilstrækkelige oplysninger til at kunne vurdere kundens evne til at forstå risiciene og arten af hvert af de kryptoaktiver og tjenester, som kryptoaktivtjenesteudbyderen agter at anbefale til kunden
 - når der skal ydes porteføljepleje af kryptoaktiver, hvilket indebærer, at kryptoaktivtjenesteudbyderen skal træffe investeringsbeslutninger på kundens vegne, behøver kunden muligvis et mindre detaljeret niveau af viden om og erfaring med de forskellige kryptoaktiver, der potentielt kan udgøre porteføljen, end hvad pågældende behøver, når der skal ydes rådgivning om kryptoaktivtjenester. Dog bør kunden også i sådanne situationer som minimum forstå de samlede risici i porteføljen (herunder de risici, der er forbundet med distributed ledger-teknologi) og have en generel forståelse af de risici, der er forbundet med hver type kryptoaktiver, som kan indgå i porteføljen. Kryptoaktivtjenesteudbydere bør opnå en meget klar forståelse af og viden om kundens forståelsesgrad med hensyn til kryptoaktiver og investeringsprofil.
42. Tilsvarende kan omfanget af den tjeneste, kunden ønsker, også have betydning for detaljeringsgraden af de oplysninger, der indhentes om kunden. F.eks. bør kryptoaktivtjenesteudbydere indhente flere oplysninger om kunder, der ønsker rådgivning, som dækker hele deres finansielle portefølje, end om kunder, der beder om specifikke råd til, hvordan de skal investere et bestemt beløb, som udgør en relativt lille del af deres samlede portefølje.
43. Kryptoaktivtjenesteudbydere bør også tage hensyn til, hvilken type kunde der er tale om, når de afgør, hvilke oplysninger der skal indhentes. F.eks. vil der sædvanligvis skulle indhentes mere tilbunds gående oplysninger om potentielt sårbare kunder (som ældre kunder kunne være) eller uerfarne kunder, der beder om rådgivning om kryptoaktiver eller porteføljepleje af kryptoaktivtjenester for første gang.
44. Hvilke oplysninger der skal indhentes, vil også afhænge af kundens behov og omstændigheder. En kryptoaktivtjenesteudbyder må f.eks. forventes at få brug for mere detaljerede oplysninger om kundens finansielle situation, hvis kunden har mange og/eller langsigtede investeringsmål, end hvis kunden søger en kortsigtet investering.
45. Oplysninger om en kundes finansielle situation omfatter oplysninger om kundens investeringer (i kryptoaktiver og andre produkter). Dette indebærer, at

kryptoaktivtjenesteudbydere forventes at ligge inde med oplysninger om de finansielle investeringer, kunden har hos kryptoaktivtjenesteudbyderen, for hvert kryptoaktiv. Afhængigt af omfanget af den rådgivning, der ydes, bør kryptoaktivtjenesteudbydere også tilskynde kunder til at offentliggøre oplysninger om deres investeringer hos andre kryptoaktivtjenesteudbydere eller finansielle investeringer, som de har i finansielle institutioner, om muligt også for hvert enkelt produkt.

5.4 Pålidelighed af kundeoplysninger (retningslinje 4)

Relevant lovgivning: artikel 81, stk. 1 og 10, i MiCA.

46. Kunder forventes at levere korrekte, ajourførte og fuldstændige oplysninger, der er nødvendige for vurderingen af egnetheden. Kryptoaktivtjenesteudbydere bør træffe alle rimelige foranstaltninger og have passende redskaber til at sikre, at de indhentede oplysninger om deres kunder er pålidelige, nøjagtige og overensstemmende, og ikke i urimelig grad forlade sig på kundens egenvurdering. Dette bør omfatte, uden begrænsning:
- sikring af, at kunderne er bevidste om vigtigheden af at levere nøjagtige og ajourførte oplysninger
 - sikring af, at alle værktøjer såsom profilværktøjer for risikovurdering eller værktøjer til at vurdere en kundes viden og erfaring, som anvendes ved egnethedsvurderingen, er egnet til formålet og er passende udformet til at blive anvendt i forbindelse med kunderne, idet alle begrænsninger skal identificeres og aktivt mindskes som led i egnethedsvurderingsprocessen
 - sikring af, at spørgsmål, der benyttes under processen, kan forstås af kunderne, giver et nøjagtigt billede af kundens mål og behov og giver de oplysninger, der er nødvendige for at forstå egnethedsvurderingen
 - anvendelse af passende foranstaltninger til at sikre konsistensen af kundeoplysninger, f.eks. ved at være opmærksom på, om der er åbenlyse mangler i de oplysninger, kunderne har givet.
47. Kryptoaktivtjenesteudbydere er selv ansvarlige for at sikre, at de har de nødvendige oplysninger til at foretage en egnethedsvurdering. I denne forbindelse vil enhver aftale, der er underskrevet af kunden, eller oplysning fra kryptoaktivtjenesteudbyderen, som sigter mod at begrænse kryptoaktivtjenesteudbyderens ansvar med hensyn til egnethedsvurderingen, ikke blive anset for at være i overensstemmelse med de pågældende krav i MiCA.
48. For at undgå i uacceptabel grad at henholde sig til kundens egenvurdering bør enhver egevaluering vægtes mod faktuelle oplysninger indsamlet på grundlag af objektive kriterier. Eksempel:

- I stedet for at spørge, om en kunde forstår begreberne risiko/afkastafvejning og risikospredning, bør kryptoaktivtjenesteudbyderen fremlægge nogle praktiske eksempler på situationer, der kan opstå i praksis, f.eks. ved hjælp af grafer eller gennem positive og negative scenarier, som er baseret på rimelige antagelser.
 - I stedet for at spørge en kunde, om denne har tilstrækkelig viden om de vigtigste karakteristika og risici ved specifikke typer af kryptoaktiver, bør kryptoaktivtjenesteudbyderen eksempelvis stille spørgsmål, der har til formål at vurdere kundens reelle viden om de specifikke typer kryptoaktiver, f.eks. ved at stille kunden spørgsmål med flere valgmuligheder, hvor kunden bør give de rigtige svar.
 - I stedet for at spørge kunden, om denne føler sig tilstrækkeligt erfaren til at investere i visse kryptoaktiver, bør kryptoaktivtjenesteudbyderen spørge, hvilke typer kryptoaktiver kunden er fortrolig med, hvor meget handelserfaring pågældende har haft med dem, og hvor ny og hyppig denne erfaring er.
 - I stedet for at spørge, om kunden mener at have tilstrækkelige midler at investere, bør kryptoaktivtjenesteudbyderen bede kunden give faktuelle oplysninger om sin finansielle situation, f.eks. den normale indtægtskilde, og om der er udestående gældsforpligtelser (såsom banklån eller anden gæld, der væsentligt kan påvirke vurderingen af kundens evne til økonomisk at bære eventuelle risici og tab knyttet til investeringen).
 - I stedet for at spørge, om kunden føler sig tryk ved at påtage sig risiko, bør kryptoaktivtjenesteudbyderen spørge, hvor stort et tab i løbet af en given periode kunden ville være villig til at acceptere, enten på den enkelte investering eller på den samlede portefølje.
49. Ved vurderingen af en kundes viden og erfaring bør kryptoaktivtjenesteudbyderen også undgå at anvende alt for brede spørgsmål med ja/nej-svar eller en meget bred tilgang til egenvurdering (f.eks. bør kryptoaktivtjenesteudbyderen undgå at forelægge kunden en liste over kryptoaktiver og bede denne om at angive, hvilke kryptoaktiver pågældende har kendskab til). Hvis kryptoaktivtjenesteudbydere på forhånd har leveret svar baseret på kundens transaktionshistorik med den pågældende kryptoaktivtjenesteudbyder (f.eks. fra en anden leveret kryptoaktivtjeneste), bør de sikre, at der kun anvendes fuldt ud objektive, relevante og pålidelige oplysninger, og at kunden får mulighed for at gennemgå og om nødvendigt korrigere og/eller supplere alle de leverede svar med henblik på at sikre rigtigheden af disse. Kryptoaktivtjenesteudbydere bør også undlade at fremsætte antagelser om kunders erfaringer.
50. En kundes tidligere investeringer i kryptoaktiver bør ikke i sig selv være tilstrækkelige til, at kryptoaktivtjenesteudbyderen kan konkludere, at en sådan kunde forstår kryptoaktiver og kryptoaktivtjenester (navnlig de risici, der er forbundet med kryptoaktiver).

51. Ved vurdering af kundernes risikotolerance ved hjælp af et spørgeskema bør kryptoaktivtjenesteudbydere ikke blot undersøge de ønskelige risiko-/afkastkarakteristika ved fremtidige investeringer, men også tage hensyn til kundens risikoopfattelse. Til dette formål bør egenvurdering af risikotolerancen undgås, men der kan stilles eksplicitte spørgsmål om de personlige valg, kunderne træffer i tilfælde af usikkerhed om risikoen. Desuden kan kryptoaktivtjenesteudbydere f.eks. anvende grafer, specifikke procentdele eller konkrete tal, når de spørger kunden, hvordan vedkommende vil reagere, når værdien af porteføljen falder.
52. Hvis kryptoaktivtjenesteudbydere benytter værktøjer, som kunderne skal bruge som led i egnethedsprocessen (såsom spørgeskemaer eller software til risikoprofilering), bør de sørge for at have passende systemer og kontroller til at sikre, at værktøjerne egner sig til formålet og giver tilfredsstillende resultater. Software til risikoprofilering kan f.eks. indeholde kontroller af sammenhængen i kundernes svar med henblik på at fremhæve modsigelser mellem forskellige indhentede oplysninger.
53. Kryptoaktivtjenesteudbydere bør også tage rimelige skridt til at afbøde potentielle risici forbundet med brugen af sådanne værktøjer. Potentielle risici kan f.eks. opstå, hvis kunderne opfordres til at give bestemte svar for at få adgang til kryptoaktiver eller kryptoaktivtjenester, som måske ikke er egnede til dem (som ikke afspejler kundens reelle omstændigheder og behov korrekt).⁷
54. For at sikre, at kundeoplysningerne er sammenhængende, bør kryptoaktivtjenesteudbydere betragte de indhentede oplysninger som en helhed. Kryptoaktivtjenesteudbydere bør være opmærksomme på eventuelle relevante modsigelser mellem forskellige indhentede oplysninger og kontakte kunden for at afklare eventuelle væsentlige potentielle uoverensstemmelser eller unøjagtigheder. Eksempler på sådanne modsigelser er kunder, der har ringe viden eller erfaring og en aggressiv holdning til risiko, eller som har en forsigtig risikoprofil og ambitiøse investeringsmål.
55. For at imødegå den risiko, at kunder kan være tilbøjelige til at overvurdere deres egen viden og erfaring, bør kryptoaktivtjenesteudbydere anvende fremgangsmåder, der f.eks. består i at stille spørgsmål, som letter vurderingen af kundernes overordnede indsigt i de karakteristika og risici, der er forbundet med kryptoaktiverne generelt og de forskellige typer kryptoaktiver. Sådanne tiltag kan være særligt vigtige i tilfælde af robotrådgivning, da risikoen for, at kunderne overvurderer sig selv, er højere, når de giver oplysninger gennem et automatisk (eller semiautomatisk) system, navnlig i situationer, hvor der lægges op til ingen eller kun meget begrænset menneskelig interaktion mellem kunder og kryptoaktivtjenesteudbyderens ansatte.

⁷ I denne forbindelse henvises også til afsnit 59 i retningslinje 5, der omhandler risikoen for, at kunder påvirkes af kryptoaktivtjenesteudbydere til at ændre deres tidligere svar, uden at der er nogen reel ændring i deres situation.

5.5 Opdatering af kundeoplysninger (retningslinje 5)

Relevant lovgivning: artikel 81, stk. 1, 8, 10 og 12, i MiCA.

56. Hvis en kryptoaktivtjenesteudbyder har løbende forretningsforbindelser til kunden (f.eks. ved løbende at yde rådgivning om kryptoaktiver eller porteføljepleje af kryptoaktiver), bør kryptoaktivtjenesteudbyderen for at kunne udføre egnethedsvurderingen indføre procedurer, der fastlægger: a) hvilken del af de indhentede kundeoplysninger, der bør opdateres, og hvor ofte, b) hvordan opdateringen bør foretages, og hvad kryptoaktivtjenesteudbyderen bør gøre, når denne modtager yderligere eller opdaterede oplysninger, eller hvis kunden ikke afgiver de ønskede oplysninger.
57. Kryptoaktivtjenesteudbydere bør regelmæssigt revidere kundeoplysninger for at sikre, at de ikke bliver åbenlyst forældede, unøjagtige eller ufuldstændige. Kryptoaktivtjenesteudbydere bør til dette formål indføre procedurer, der tilskynder kunderne til at opdatere de oprindeligt afgivne oplysninger, hvis der sker væsentlige ændringer.
58. Hyppigheden af opdateringen kan variere alt afhængigt af f.eks. kundernes risikoprofil og under hensyntagen til den anbefalede type kryptoaktiv. Ud fra de oplysninger, der indhentes om en kunde i henhold til egnethedskravene, vil en kryptoaktivtjenesteudbyder fastlægge kundens investeringsrisikoprofil, dvs. hvilken type kryptoaktivtjenester eller kryptoaktiver der generelt kan være egnet for vedkommende under hensyntagen til vedkommendes viden og erfaring, finansielle situation (herunder evne til at bære tab) og investeringsmål (herunder risikotolerance). En risikoprofil, der giver kunden adgang til et bredere udvalg af mere risikable produkter, er f.eks. et element, der må forventes at ville kræve hyppigere opdatering. Ligeledes kan visse begivenheder udløse en opdateringsproces, f.eks. for kunder, der er ved at nå pensionsalderen eller er arbejdsløse.
59. På grund af kravet om at gennemgå egnethedsvurderingen mindst hvert andet år (i henhold til artikel 81, stk. 12, i MiCA) bør opdateringer finde sted mindst hvert andet år for at sikre, at den opdaterede egnethedsvurdering ikke er baseret på forældede kundeoplysninger. Dette indebærer også, at opdateringen bør ske forud for enhver ny egnethedsvurdering, der finder sted inden fristen på to år.
60. Opdateringen kan f.eks. finde sted ved at sende et opdateringsspørgeskema til kunderne. Relevante foranstaltninger kan f.eks. være en ændring af kundens profil baseret på de opdaterede oplysninger.
61. Det er også vigtigt, at kryptoaktivtjenesteudbydere træffer foranstaltninger til at begrænse risikoen for, at kunden tilskyndes til at opdatere sin egen profil for at gøre den egnet til et bestemt investeringsprodukt eller en bestemt tjeneste, der ellers ville være uegnet for den pågældende, uden at der er en reel ændring i vedkommendes situation.⁸ Som eksempel på en god praksis til at imødegå denne type risiko kan

⁸ Også relevante i denne forbindelse er foranstaltninger, der træffes for at sikre pålideligheden af oplysningerne om kunden, som beskrevet i retningslinje 4, punkt 46.

kryptoaktivtjenesteudbydere vedtage procedurer til at efterprøve – før eller efter udførelsen af transaktioner – om en kundes profil er opdateret for ofte eller kun kort tid efter den seneste ændring (især hvis en sådan ændring har fundet sted i dagene umiddelbart forud for en anbefalet investering). Sådanne situationer vil derfor blive eskaleret eller indberettet til den relevante kontrolfunktion. Disse politikker og procedurer er særligt vigtige i situationer, hvor der er øget risiko for, at kryptoaktivtjenesteudbyderens interesse kan stride mod kundernes bedste interesser, f.eks. i situationer hvor kryptoaktivtjenesteudbyderen placerer kryptoaktiver hos sine egne kunder. En anden relevant faktor, der må overvejes i denne sammenhæng, er også, hvilken type interaktion der finder sted med kunden (f.eks. telefonsamtale eller gennem et automatisk system).

62. Kryptoaktivtjenesteudbydere bør informere kunden, når de yderligere oplysninger, der leveres, medfører en ændring af den pågældendes profil, hvad enten den bliver mere risikopræget (og der dermed potentielt er mulighed for, at et bredere udvalg af mere risikable og mere komplekse kryptoaktiver er egnede for vedkommende, med potentielle større tab) eller omvendt mere konservativ (og et mere begrænset kryptoaktivsortiment dermed potentielt er egnet for vedkommende).

5.6 Kundeoplysninger for juridiske enheder eller grupper (retningslinje 6)

Relevant lovgivning: artikel 81, stk. 1, 8 og 10, i MiCA.

63. Kryptoaktivtjenesteudbyderen bør udarbejde og gennemføre en politik, der på forhånd fastlægger proceduren og kriterierne for overholdelsen af MiCA's krav i situationer, hvor kunden er en juridisk person eller en gruppe af to eller flere fysiske personer, eller hvor en eller flere fysiske personer repræsenteres af en anden fysisk person. Dette omfatter, i) hvem der bør omfattes af egnethedsvurderingen, ii) hvordan egnethedsvurderingen bør finde sted i praksis, herunder hvem der bør indhentes oplysninger om viden og erfaring, finansiell situation og investeringsmål fra, og iii) den mulige indvirkning heraf på de relevante kunder, i overensstemmelse med den eksisterende politik.
64. Hvis en kunde er en juridisk person eller en fysisk person, der repræsenteres af en anden fysisk person, bør den finansielle situation og investeringsmålene vurderes i lyset af den underliggende kundes (den juridiske person eller den fysiske person, der repræsenteres) snarere end repræsentantens. Det bør være repræsentantens viden og erfaring, der vurderes. Dette indebærer blandt andet, at de kontrollerer, at repræsentanten – i henhold til relevant national ret – reelt er bemyndiget til at udføre transaktioner på vegne af kunden.
65. Kryptoaktivtjenesteudbydere bør overveje, om det gældende nationale retsgrundlag indeholder specifikke angivelser, der bør tages i betragtning med henblik på egnethedsvurderingen (dette kan f.eks. være tilfældet, hvis udpegelsen af en retlig repræsentant er et lovkrav: f.eks. for mindreårige eller umyndige eller for en juridisk person).

66. Denne politik bør klart sondre mellem situationer, hvor der er fastlagt regler om en repræsentant i gældende national ret, som det f.eks. kan være tilfældet for juridiske personer, og situationer, hvor der ikke forventes at være nogen repræsentant, og den bør fokusere på disse sidstnævnte situationer. Hvis denne politik omfatter aftaler mellem kunderne, bør kunderne tydeligt og skriftligt gøres opmærksom på de virkninger, sådanne aftaler kan have for beskyttelsen af deres respektive interesser. De skridt, kryptoaktivtjenesteudbyderen tager i henhold til sin politik, bør dokumenteres tilstrækkeligt for at gøre det muligt at foretage efterfølgende kontrol.
67. Hvis kunden er en gruppe af to eller flere fysiske personer, og der ikke skal være en repræsentant i henhold til gældende national ret, bør kryptoaktivtjenesteudbyderens politik fastlægge, hvem de nødvendige oplysninger skal indhentes fra, og hvordan egnethedsvurderingen vil blive foretaget. Kunder bør informeres behørigt om kryptoaktivtjenesteudbyderens tilgang (som fastlagt i dennes politik) og denne tilgangs indvirkning på, hvordan egnethedsvurderingen foretages i praksis.
68. Kryptoaktivtjenesteudbydere kan eventuelt overveje tilgange som følgende: a) De kan vælge at opfordre gruppen af to eller flere fysiske personer til at udpege en repræsentant, eller b) de kan overveje at indhente oplysninger om hver enkelt kunde og vurdere egnetheden for hver af disse.

Opfordring af gruppen på to eller flere fysiske personer til at udpege en repræsentant

69. Hvis gruppen på to eller flere fysiske personer beslutter at udpege en repræsentant, kan der benyttes samme fremgangsmåde som den, der er beskrevet i punkt 64 ovenfor: Oplysninger om viden og erfaring indhentes fra repræsentanten, og oplysninger om den finansielle situation og investeringsmålene indhentes fra de(n) underliggende kunde(r). En sådan udpegning bør ske skriftligt og i henhold til og i overensstemmelse med gældende national ret og bør registreres af den pågældende kryptoaktivtjenesteudbyder. Kunderne – som er del af gruppen – bør skriftligt oplyses klart om den indvirkning, som en aftale blandt kunderne kan have på beskyttelsen af deres respektive interesser.
70. Kryptoaktivtjenesteudbyderens politik kan dog kræve, at de(n) underliggende kunde(r) giver sit/deres samtykke til investeringsmålet.
71. Hvis de involverede parter har vanskeligt ved at afgøre, fra hvilke(n) person(er) oplysningerne om viden og erfaring bør indhentes, og på hvilket grundlag den finansielle situation bør fastlægges med henblik på egnethedsvurderingen, eller har vanskeligt ved at fastlægge deres investeringsmål, bør kryptoaktivtjenesteudbyderen anvende den mest forsigtige tilgang ved tilsvarende at tage hensyn til oplysningerne om den person, der har mindst viden og erfaring, den svageste finansielle situation eller de mest konservative investeringsmål. Alternativt kan kryptoaktivtjenesteudbyderens politik også fastslå, at vedkommende ikke er i stand til at yde rådgivning om kryptoaktiver eller porteføljepleje af kryptoaktiver i en sådan situation. Kryptoaktivtjenesteudbydere bør i det mindste være forsigtige, når der er væsentlig forskel på niveauet af viden og erfaring eller den finansielle situation mellem de forskellige kunder i gruppen.

Indhentning af oplysninger om hver enkelt kunde og vurdering af hver enkelt kundes egnethed

72. Når en kryptoaktivtjenesteudbyder beslutter at indhente oplysninger og vurdere egnetheden for hver enkelt kunde i gruppen, og der er betydelige forskelle mellem de enkelte kunders karakteristika (hvis kryptoaktivtjenesteudbyderen f.eks. ville klassificere dem under forskellige investeringsprofiler), opstår spørgsmålet om, hvordan man sikrer konsistens i rådgivning om kryptoaktiver eller porteføljepleje af kryptoaktiver, der ydes vedrørende denne kundegruppes kryptoaktiver eller portefølje. I denne situation kan et kryptoaktiv være hensigtsmæssigt for en del af kundegruppen, men ikke for en anden. Det bør fremgå tydeligt af kryptoaktivtjenesteudbyderens politik, hvordan den håndterer sådanne situationer. Her bør kryptoaktivtjenesteudbyderen igen anvende den forsigtigste tilgang ved at tage hensyn til oplysningerne om den del af kundegruppen, der har mindst viden og erfaring, den svageste finansielle situation eller de mest konservative investeringsmål. Alternativt kan kryptoaktivtjenesteudbyderens politik også fastslå, at vedkommende ikke er i stand til at yde rådgivning om kryptoaktiver eller porteføljepleje af kryptoaktiver i en sådan situation. I denne sammenhæng bør det bemærkes, at hvis der indhentes oplysninger om alle kunderne i gruppen og anlægges en vurdering baseret på en gennemsnitsprofil af alles viden og kompetencer, vil det antageligt ikke være foreneligt med det overordnede princip i MiCA om at handle i kundens bedste interesse.

5.7 Ordninger, der er nødvendige for at forstå kryptoaktiver (retningslinje 7)

Relevant lovgivning: artikel 81, stk. 10, i MiCA.

73. Kryptoaktivtjenesteudbydere bør sikre, at de politikker og procedurer, der gennemføres for at få indblik i karakteristika, art og funktioner (herunder omkostninger og risici) forbundet med de kryptoaktivtjenester og kryptoaktiver, der er udvalgt til deres kunder, og at de under hensyntagen til omkostninger og kompleksitet vurderer, om tilsvarende kryptoaktivtjenester eller kryptoaktiver kan opfylde deres kundes profil.
74. Kryptoaktivtjenesteudbydere bør anvende robuste og objektive procedurer, metoder og værktøjer, der gør det muligt for dem at tage tilstrækkeligt hensyn til de forskellige karakteristika og relevante risikofaktorer (såsom kreditrisiko, markedsrisiko, likviditetsrisiko⁹, operationel risiko, herunder risici for hacking osv.) for hvert kryptoaktiv, de måtte anbefale eller investere i på kundernes vegne. Særligt vigtigt er det at tage hensyn til produkternes "kompleksitetsniveau", og dette bør matches med en kundes oplysninger (navnlig hvad angår den pågældendes viden og erfaring).
75. Kryptoaktivtjenesteudbydere bør anvende procedurer, der sikrer, at de oplysninger, der er anvendt til at forstå kryptoaktiverne i deres produkttilbud og klassificere dem korrekt,

⁹ Det er navnlig vigtigt, at den identificerede likviditetsrisiko ikke opvejes af andre risikoindikatorer (f.eks. dem, der anvendes til vurdering af kredit-/modpartsrisiko og markedsrisiko). Dette er fordi kryptoaktivernes likviditetssegenskaber bør sammenholdes med oplysningerne om kundens villighed til at have kryptoaktiverne i en vis periode (den såkaldte "investeringsperiode").

er pålidelige, præcise, konsekvente og up to date. Ved indførelse af sådanne procedurer bør kryptoaktivtjenesteudbydere tage hensyn til de overvejede kryptoaktivers forskellige karakteristika og art.

76. Kryptoaktivtjenesteudbydere bør desuden gennemgå de anvendte oplysninger for at kunne tage hensyn til eventuelle relevante ændringer, der kan påvirke produktets klassificering. Dette er særligt vigtigt på baggrund af kryptoaktivmarkedernes fortsatte udvikling og stigende tempo.

5.8 Ordninger, der er nødvendige for at sikre egnetheden af kryptoaktiver eller kryptoaktivtjenester (retningslinje 8)

Relevant lovgivning: artikel 81, stk. 1, 10, 11 og 12, i MiCA.

77. Med henblik på at matche kunder med egnede investeringer og tjenester bør kryptoaktivtjenesteudbydere indføre politikker og procedurer for at sikre, at de altid tager hensyn til:
- alle tilgængelige oplysninger om kunden, der er nødvendige for at vurdere, om et kryptoaktiv eller en tjeneste er egnet, herunder kundens nuværende investeringsportefølje (og allokeringen af aktiverne i denne portefølje, som ikke bør være begrænset til allokeringen af kryptoaktiver)
 - alle væsentlige karakteristika ved de kryptoaktiver og tjenester, der indgår i egnethedsvurderingen, herunder alle relevante risici og eventuelle direkte eller indirekte omkostninger for kunden.
78. Kryptoaktivtjenesteudbydere mindes om, at egnethedsvurderingen ikke er begrænset til anbefalinger om at købe et kryptoaktiv. Enhver anbefaling skal være egnet, hvad enten det f.eks. er en anbefaling om at købe, beholde eller sælge et kryptoaktiv eller om ikke at gøre det.
79. Kryptoaktivtjenesteudbydere, der benytter værktøjer til egnethedsvurderingsprocessen (såsom modelporteføljer, software til aktivallokering eller et risikoprofileringsværktøj for potentielle investeringer), bør have passende systemer og kontroller, der sikrer, at værktøjerne er egnede til formålet og giver tilfredsstillende resultater.
80. I den forbindelse bør værktøjerne udformes, så de tager hensyn til alle relevante særlige forhold for de enkelte kunder og kryptoaktiver. Værktøjer, som klassificerer kunder eller kryptoaktiver bredt, ville f.eks. ikke være egnede til formålet.
81. En kryptoaktivtjenesteudbyder bør indføre politikker og procedurer, der sætter vedkommende i stand til bl.a. at sikre, at:
- der i den rådgivning om kryptoaktiver og porteføljepleje af kryptoaktivtjenester, der ydes til kunden, tages højde for en passende grad af risikospredning, herunder med hensyn til typen af instrumenter i porteføljen (kryptoaktiver, finansielle instrumenter osv.)

- kunden har en tilstrækkelig forståelse af forholdet mellem risiko og afkast, dvs. af den nødvendigvis lave forrentning af risikofrie aktiver, af tidshorisontens betydning for dette forhold og af omkostningernes virkning på vedkommendes investeringer
 - kundens finansielle situation kan finansiere kryptoaktiverne, og kunden kan bære eventuelle tab som følge af investeringerne
 - enhver personlig anbefaling eller transaktion, som indgås i den tid, hvor der ydes rådgivning om kryptoaktiver og porteføljepleje af kryptoaktiver, og som involverer et illikvidt produkt, tager hensyn til, hvor længe kunden er indstillet på at have investeringen
 - eventuelle interessekonflikter forhindres i at forringe kvaliteten af egnethedsvurderingen.
82. Når kryptoaktivtjenesteudbyderen beslutter, hvilken metode der skal anvendes til egnethedsvurderingen, bør vedkommende også tage hensyn til de ydede kryptoaktivtjenesters art og karakteristika og, mere generelt, forretningsmodellen.
83. Når en kryptoaktivtjenesteudbyder, der yder porteføljepleje af kryptoaktiver, foretager en egnethedsvurdering, bør den på den ene side – i overensstemmelse med punkt 41, andet punkt, i disse retningslinjer – vurdere kundens viden og erfaring for hver type kryptoaktiv, der kan indgå i dennes portefølje, og de typer risici, der er forbundet med plejen af den pågældendes portefølje. Afhængigt af kompleksiteten af de involverede kryptoaktiver bør kryptoaktivtjenesteudbyderen vurdere kundens viden og erfaring mere specifikt end udelukkende på grundlag af den type, kryptoaktivet tilhører (f.eks. et aktivbaseret token, der er knyttet til en kurv af valutaer fra nye vækstmarkeder, i forhold til et aktivbaseret token, der udelukkende er knyttet til EUR og USD). På den anden side kan egnethedsvurderingen vedrørende virkningen af kryptoaktivet/-aktiverne og transaktionen/transaktionerne i forhold til kundens finansielle situation og investeringsmål foretages på baggrund af kundens portefølje som helhed. Hvis porteføljeplejeaftalen i tilstrækkelige detaljer fastlægger den investeringsstrategi, der passer til kunden hvad angår de egnethedskriterier, der er fastlagt i MiCA, og som vil blive fulgt af kryptoaktivtjenesteudbyderen, kan vurderingen af investeringsbeslutningernes egnethed i praksis foretages i forhold til den investeringsstrategi, der er fastlagt i porteføljeplejeaftalen, og kundens portefølje bør i sin helhed afspejle denne aftalte investeringsstrategi. Når en kryptoaktivtjenesteudbyder i løbet af en kryptoaktivrådgivningstjeneste foretager en egnethedsvurdering baseret på kundens portefølje som helhed, betyder dette på den ene side, at kundens niveau af viden og erfaring bør vurderes i forhold til hvert enkelt af de kryptoaktiver og risici, der er forbundet med den tilknyttede transaktion. På den anden side kan egnethedsvurderingen med hensyn til virkningen af instrumentet og transaktionen i forhold til kundens finansielle situation og investeringsmål foretages på porteføljeniveau.
84. Når en kryptoaktivtjenesteudbyder foretager en egnethedsvurdering baseret på kundens portefølje som helhed, bør vedkommende sikre en passende grad af diversificering

inden for kundens portefølje under hensyntagen til eksponeringen af kundens portefølje for de forskellige finansielle risici (geografisk eksponering, valutaeksponering osv.). Kryptoaktivtjenesteudbydere bør være særligt forsigtige med hensyn til kreditrisikoen: Der bør tages særligt hensyn til eksponeringen af kundens portefølje over for en enkelt udsteder eller over for udstedere, der tilhører samme gruppe. Grunden hertil er, at hvis en kundes portefølje er koncentreret på produkter udstedt af en enkelt enhed (eller af enheder i samme koncern), vil kunden i tilfælde af misligholdelse fra denne enheds side kunne miste op til hele sin investering.

85. For at sikre sammenhæng i en egnethedsvurdering, der foretages med automatiske værktøjer (også hvis interaktionen med kunderne ikke sker via automatiske systemer), bør kryptoaktivtjenesteudbydere regelmæssigt overvåge og teste de algoritmer, der understøtter egnetheden af de transaktioner, der anbefales eller foretages på kundernes vegne. Ved fastlæggelsen af sådanne algoritmer bør kryptoaktivtjenesteudbydere tage hensyn til karakteren af og karakteristikaene ved de kryptoaktiver og tjenester, der er omfattet af deres udbud til kunder. Navnlige bør kryptoaktivtjenesteudbydere som minimum:

- udarbejde passende dokumentation for systemdesignet, hvori der klart redegøres for algoritmernes formål, omfang og design. Dokumentationen bør omfatte beslutningstræer eller beslutningsregler, hvor det er relevant
- have en dokumenteret teststrategi, der redegør for omfanget af testningen af algoritmer. Denne bør omfatte testplaner, testcases, testresultater, fejlretning (hvis relevant) og endelige testresultater
- anvende passende politikker og procedurer til styring af eventuelle ændringer i en algoritme, herunder overvågning og registrering af eventuelle sådanne ændringer. Dette omfatter at råde over sikkerhedsordninger til overvågning af algoritmen og til at forhindre uautoriseret adgang til algoritmen
- gennemgå og opdatere algoritmerne med henblik på at sikre, at disse afspejler eventuelle relevante ændringer (f.eks. markedsændringer og ændringer i gældende lov), som kan have betydning for deres effektivitet
- anvende politikker og procedurer, der gør det muligt at opdage eventuelle fejl i algoritmen og håndtere dem på passende vis, herunder f.eks. at afbryde rådgivningen, hvis fejlen forventes at resultere i u hensigtsmæssig rådgivning og/eller overtrædelse af relevante love/bestemmelser
- anvende tilstrækkelige ressourcer, herunder menneskelige og teknologiske, til at kontrollere og overvåge algoritmernes præstation gennem tilstrækkelig og rettidig gennemgang af den ydede rådgivning, og
- have en relevant intern godkendelsesproces, der sikrer, at ovenstående trin er blevet fulgt.

86. Hvis rådgivningen om kryptoaktiver eller porteføljepleje af kryptoaktiver leveres helt eller delvist gennem et automatiseret eller semiautomatiseret system, ligger ansvaret for at foretage egnethedsvurderingen hos den kryptoaktivtjenesteudbyder, der leverer tjenesten, og begrænses ikke ved anvendelse af et elektronisk system til at nå frem til den personlige anbefaling eller beslutning om at handle.

5.9 Omkostninger og kompleksitet i forbindelse med tilsvarende produkter (retningslinje 9)

Relevant lovgivning: artikel 81, stk. 1, 10 og 12, i MiCA.

87. Politikker og procedurer vedrørende egnethed bør sikre, at der foretages en grundig vurdering af de mulige kryptoaktiv- og kryptoaktivtjenestealternativer, før en kryptoaktivtjenesteudbyder træffer beslutning om de(t) kryptoaktiv(er), der vil blive anbefalet, eller som vil blive investeret i den portefølje, der plejes på vegne af kunden, under hensyntagen til produkternes tilknyttede omkostninger og kompleksitet.
88. En kryptoaktivtjenesteudbyder bør anvende en proces, der tager hensyn til tjenestens art, forretningsmodellen og den type kryptoaktiver, der leveres, med henblik på at vurdere tilgængelige kryptoaktiver, som "svarer til" hinanden, hvad angår deres evne til at imødekomme kundens behov og omstændigheder, herunder kryptoaktiver med tilsvarende målgrupper og tilsvarende risiko/afkast-profil.
89. Ved vurdering af omkostningsfaktoren bør kryptoaktivtjenesteudbydere tage hensyn til alle omkostninger og gebyrer, der er omfattet af de relevante bestemmelser i artikel 81, stk. 4, i MiCA. Hvad angår kompleksiteten bør kryptoaktivtjenesteudbydere henholde sig til kriterierne i ovennævnte retningslinje 7. For kryptoaktivtjenesteudbydere med et begrænset kryptoaktivsortiment eller for dem, der anbefaler en type kryptoaktiv, hvor vurderingen af "tilsvarende" kryptoaktiver kan være begrænset, er det vigtigt, at kunder gøres fuldt opmærksomme på sådanne forhold. I denne forbindelse er det særlig vigtigt, at kunderne får tilstrækkelige oplysninger om, hvor begrænset det udbudte kryptoaktivsortiment er i henhold til artikel 81, stk. 2, litra b), i MiCA.¹⁰
90. Når en kryptoaktivtjenesteudbyder anvender fælles porteføljestrategier eller forslag til modelinvesteringer for forskellige kunder, der (efter kryptoaktivtjenesteudbyderens opfattelse) har samme investeringsprofil, kan vurderingen af omkostninger og kompleksitet for "tilsvarende" kryptoaktiver eventuelt foretages på et højere niveau, centralt (f.eks. inden for et investeringsudvalg eller et andet udvalg, der fastlægger fælles porteføljestrategier eller forslag til modelinvesteringer). Kryptoaktivtjenesteudbyderen er dog stadig nødt til – for hver enkelt kunde – at sikre sig, at de valgte kryptoaktiver er egnede og opfylder kundens profil.

¹⁰ I overensstemmelse med MiCA forventes kryptoaktivtjenesteudbydere derfor ikke at overveje hele viften af kryptoaktivmuligheder på markedet for at opfylde kravet i retningslinje 7.

91. Kryptoaktivtjenesteudbydere bør kunne begrunde de situationer, hvor der vælges eller anbefales et dyrere eller mere komplekst kryptoaktiv frem for et tilsvarende kryptoaktiv, idet de tager hensyn til, at der ved udvælgelsen af produkter også kan tages yderligere kriterier i betragtning i forbindelse med rådgivning om kryptoaktiver eller porteføljepleje (f.eks. porteføljens diversificering, likviditet eller risikoniveau). Kryptoaktivtjenesteudbydere bør dokumentere og føre optegnelser om disse beslutninger, da de bør få særlig opmærksomhed fra kontrolfunktionerne hos udbyderen. Den pågældende dokumentation bør være underkastet interne gennemgange. Når kryptoaktivtjenesteudbydere yder rådgivning om kryptoaktiver, kan de af specifikke, veldefinerede grunde også beslutte at informere kunden om deres beslutning om at vælge det dyrere og mere komplekse kryptoaktiv.

5.10 Omkostninger og fordele ved at omlægge investeringer (retningslinje 10)

Relevant lovgivning: artikel 81, stk. 1, 10 og 12, i MiCA.

92. Som en del af politikkerne og procedurerne for vurdering af egnethed bør kryptoaktivtjenesteudbydere foretage en analyse af omkostninger og fordele ved en omlægning, så kryptoaktivtjenesteudbydere i rimelig grad kan påvise, at de forventede fordele ved omlægningen opvejer omkostningerne.
93. I forbindelse med denne retningslinje vil investeringsbeslutninger såsom en rebalancering af en portefølje under pleje normalt ikke blive anset for at være en omlægning, når der er tale om en "passiv strategi" til kopiering af et indeks (efter aftale med kunden). For at undgå tvivl vil enhver transaktion, der ikke overholder disse tærskler, blive betragtet som en omlægning.
94. Kryptoaktivtjenesteudbydere bør tage alle nødvendige oplysninger i betragtning for at kunne foretage en cost-benefit-analyse af omlægningen, dvs. en vurdering af fordele og ulemper ved de(t) nye kryptoaktiv(er), der overvejes. Ved vurdering af omkostningsfaktoren bør kryptoaktivtjenesteudbydere tage hensyn til alle omkostninger og gebyrer, der er omfattet af de relevante bestemmelser i artikel 81, stk. 4, i MiCA. I denne sammenhæng kan både monetære og ikkemonetære faktorer i forbindelse med omkostninger og fordele være relevante. Disse kan f.eks. bestå i:
- det forventede nettoafkast af den foreslåede alternative transaktion (som også tager højde for eventuelle startomkostninger, der skal betales af kunden/kunderne) i forhold til det forventede nettoafkast af den eksisterende investering (hvor der også bør tages højde for eventuelle exitomkostninger, som måtte blive pålagt kunden eller kunderne for at afhænde det produkt, der i forvejen er i kundens portefølje)
 - en ændring i kundens omstændigheder og behov, som kan være årsagen til at overveje omlægningen, f.eks. behov for kortsigtet likviditet som følge af en uventet og uplanlagt hændelse i familien

- en ændring i kryptoaktivets egenskaber og/eller markedsforhold, som kan være grund til at overveje en omlægning i kundens portefølje(r), f.eks. hvis et kryptoaktiv bliver illikvidt som følge af markedsudviklingen
 - fordele for kundens portefølje som følge af omlægningen såsom i) en øget diversificering af porteføljen (efter geografisk område, type kryptoaktiv, type udsteder osv.), ii) en bedre tilpasning af porteføljens risikoprofil til kundens risikomål, iii) en stigning i porteføljens likviditet eller iv) et fald i porteføljens overordnede kreditrisiko.
95. Når der ydes rådgivning om kryptoaktiver, bør en præcis forklaring på, om fordelene ved den anbefalede omlægning overgår omkostningerne, indgå i den egnethedsrapport¹¹, som kryptoaktivtjenesteudbyderen skal forelægge kunden, inden transaktionen gennemføres.
96. Kryptoaktivtjenesteudbydere bør desuden anvende systemer og kontroller til at overvåge risikoen for at omgå forpligtelsen til at vurdere omkostninger og fordele ved en anbefalet omlægning, f.eks. i situationer, hvor et råd om at sælge et kryptoaktiv efterfølges af et råd om at købe et andet kryptoaktiv på et senere tidspunkt (f.eks. nogle dage senere), men hvor de to transaktioner rent faktisk var tæt sammenknyttede fra begyndelsen.
97. Hvis en kryptoaktivtjenesteudbyder anvender fælles porteføljestrategier eller forslag til modelinvesteringer for forskellige kunder, der (efter kryptoaktivtjenesteudbyderens opfattelse) har samme investeringsprofil, kan cost-benefit-analysen af en omlægning foretages på et højere niveau end på det individuelle kundeniveau eller individuelle transaktionsniveau. Når en omlægning besluttet centralt, f.eks. i et investeringsudvalg eller et andet udvalg, der fastlægger fælles porteføljestrategier eller forslag til modelinvesteringer, kan cost-benefit-analysen således udføres på det pågældende udvalgsniveau. Hvis en sådan omlægning besluttet centralt, vil cost-benefit-analysen udført på dette niveau sædvanligvis kunne gælde for alle sammenlignelige kundeporteføljer, uden at der foretages en vurdering for hver enkelt kunde. Også i en sådan situation kan kryptoaktivtjenesteudbyderen på et niveau svarende til det pågældende udvalg afgøre, hvorfor en valgt omlægning ikke vil blive foretaget for visse kunder. Selv om cost-benefit-analysen i sådanne situationer kunne foretages på et højere niveau, bør kryptoaktivtjenesteudbyderen alligevel anvende passende kontroller for at undersøge, om visse kunder har særlige karakteristika, som kan tænkes at kræve en mere særskilt analyse.
98. Hvis en porteføljemanager har påtaget sig et mandat og en investeringsstrategi, der er mere skræddersyet til kundens specifikke investeringsbehov, bør der, i modsætning til ovenfor, gennemføres en cost-benefit-analyse af omlægningen på kundeniveau.
99. Hvis en porteføljemanager uanset ovenstående vurderer, at en porteføljes sammensætning eller parametre bør ændres på en måde, der ikke er tilladt i henhold til

¹¹ Den egnethedsrapport, der er omhandlet i artikel 81, stk. 13, i MiCA.

det mandat, der er aftalt med kunden, bør porteføljemanageren drøfte dette med kunden og gennemgå eller foretage en ny egnethedsvurdering for at aftale et nyt mandat.

5.11 Kvalifikationer hos de ansatte (retningslinje 11)¹²

Relevant lovgivning: artikel 68, stk. 5, og artikel 81, stk. 7, i MiCA.

100. Kryptoaktivtjenesteudbydere er forpligtede til at sørge for, at ansatte, der arbejder med væsentlige aspekter af egnethedsprocessen, har de nødvendige færdigheder og den nødvendige viden og sagkundskab med hensyn til kryptoaktiver og kryptoaktivtjenester.
101. De ansatte bør forstå den rolle, de spiller i egnethedsvurderingsprocessen, og have de nødvendige færdigheder og den nødvendige viden og sagkundskab, herunder tilstrækkelig viden om de relevante regulatoriske krav og procedurer, til at kunne varetage deres ansvarsområder.
102. De ansatte bør have den nødvendige viden og kompetence, herunder vedrørende egnethedsvurderingen. Med henblik herpå bør kryptoaktivtjenesteudbydere give deres personale en passende uddannelse.
103. Andet personale, der ikke direkte møder kunderne, men som på anden måde er involveret i egnethedsvurderingen, bør også besidde de nødvendige færdigheder, viden og ekspertise, der kræves afhængigt af deres specifikke rolle i egnethedsprocessen. Dette kan f.eks. gælde udarbejdelse af spørgeskemaer, udarbejdelse af algoritmer, der styrer egnethedsvurderingen, eller andre aspekter, der er nødvendige for at foretage egnethedsvurderingen og kontrollere overholdelsen af egnethedskravene.
104. Hvor det er relevant, bør kryptoaktivtjenesteudbydere, når de anvender automatiske værktøjer (herunder hybride værktøjer), sikre, at deres ansatte, som deltager i aktiviteterne i forbindelse med fastlæggelsen af disse værktøjer:
 - har tilstrækkelig forståelse af den teknologi og de algoritmer, der anvendes til at levere digital rådgivning (navnlig at de forstår begrundelsen, risiciene og reglerne bag de algoritmer, der understøtter den digitalt ydede rådgivning), og
 - er i stand til at forstå og gennemgå den digitale/automatiske rådgivning, der genereres af algoritmerne.

¹² I henhold til mandatet i artikel 81, stk. 15, litra a), i MiCA vil ESMA på et senere tidspunkt udstede mere generelle retningslinjer om kriterierne for vurdering af viden og kompetence i overensstemmelse med artikel 81, stk. 7, i MiCA.

6 Retningslinjer for formatet af periodiske oversigter over porteføljepleje af kryptoaktiver

6.1 Varigt medium (retningslinje 1)

Relevant lovgivning: artikel 81, stk. 14, i MiCA.

105. Kryptoaktivtjenesteudbydere bør tilvejebringe den periodiske oversigt, der er omhandlet i artikel 81, stk. 14, i MiCA, til den pågældende kunde i et elektronisk format, der også er et varigt medium.
106. Et sådant medium bør gøre det muligt for en kunde at i) lagre information, der er rettet til den pågældende personligt på en måde, der giver mulighed for fremtidig henvisning i et tidsrum, der er tilstrækkelig langt til informationsformålet, og ii) som giver mulighed for uændret reproduktion af den lagrede information.

6.2 Adgang til et onlinesystem (retningslinje 2)

Relevant lovgivning: artikel 81, stk. 14, i MiCA.

107. Med henblik på artikel 81, stk. 14, andet afsnit, i MiCA bør kryptoaktivtjenesteudbydere sikre, at:
 - det onlinesystem, som deres kunder har adgang til, kan anses som et varigt medium
 - kunden underrettes elektronisk om, hvor og hvordan oplysningerne kan tilgås (hvis onlinesystemet f.eks. er et websted, bør kunden underrettes om webstedets adresse og det sted på webstedet, hvor oplysningerne kan tilgås)
 - kunden underrettes, når en ny periodisk oversigt stilles til rådighed
 - der løbende er adgang til oplysningerne via dette onlinesystem i så langt et tidsrum, som kunden med rimelighed kan have brug for at sætte sig ind i dem.

6.3 Indholdet af den periodiske oversigt (retningslinje 3)

Relevant lovgivning: artikel 81, stk. 14, i MiCA.

108. For at sikre at kunderne får en rimelig og afbalanceret gennemgang af de udførte aktiviteter, af porteføljens resultater og af, hvordan de udførte aktiviteter opfylder præferencerne, målene og de ajourførte oplysninger om egnethedsvurderingen i rapporteringsperioden, bør den periodiske oversigt som minimum indeholde:

- en redegørelse for indholdet og værdiansættelsen af porteføljen, herunder nærmere oplysninger om hvert enkelt kryptoaktiv, dets markedskurs eller dagskurs, hvis markedskursen ikke er tilgængelig, og kontantsaldoen ved begyndelsen og udgangen af rapporteringsperioden
- udviklingen i porteføljen i rapporteringsperioden, herunder eventuelle tokens, der er modtaget gratis for at sikre fortsat drift af en proof of work- og proof of stake-blockchain-konsensusmekanisme (staking awards)
- gebyrernes samlede størrelse i perioden med specifikation af mindst porteføljeplejagebyrerne og de samlede omkostninger til ordreudførelsen og, når det er relevant, meddelelse om, at der på anmodning herom kan gives en mere detaljeret opdeling
- en sammenligning af udviklingen i den periode, oversigten dækker, med det benchmark for udviklingen (hvis et sådant findes), som kryptoaktivtjenesteudbyderen og kunden er enedes om
- for hver transaktion, der er udført i perioden, de vigtigste karakteristika ved den relevante transaktion
- en redegørelse for, hvordan aktiviteterne eller manglen på aktivitet opfylder kundens præferencer, mål og andre karakteristika.

109. Kryptoaktivtjenesteudbydere bør også angive datoen for den seneste egnethedsvurdering eller revision heraf og, hvis det er relevant, på hvilket grundlag den senest blev opdateret (f.eks. nye oplysninger fra kunden, der medfører en ændring i kundens profil, nye kriterier anvendt af kryptoaktivtjenesteudbyderen).